

man kunde tænke sig en Opdragelsestold efter de Liszt'ske Principper. Det er, som bekendt, ogsaa en ikke usædvanlig Vending, naar man gennemfører en forøget Toldbeskyttelse, at sige: Maalet er naturligvis Frihandel, men vi maa opdrages til den, og denne Opdragelse skal ske gennem forøget Told. Det var altsaa ikke unaturligt, at disse Udtalelser gav Anledning til, at der kom Formodninger i Omløb. Men jeg haaber i den højtærede Statsministers Ord og ogsaa for Resten i nogle Ord, der i et Interview for nylig er faldet fra den højtærede Socialministers Side, at se et bestemt Dementi deraf. Vi har nu nærmet os i meget høj Grad ved Omstændighedernes Magt til den Guld-told, som det ærede konservative Parti har kæmpet saa ivrigt for. Derved er der faktisk sket en meget betydelig Forhøjelse af Tolden, og at gaa yderligere i denne Retning, ligefrem at forandre Toldsatserne i opadgaaende Retning, vilde i allerhøjeste Grad vanskeliggøre Stillingen for Landbruget og Skibsfarten og for vore Eksportvirksomheder og saaledes virke direkte skadeligt paa de Bestræbelser, der maa gøres for, saa vidt som det paa nogen Maade er muligt, at lette Følgerne af den Erhvervs-krise, som Kroneopgangen nødvendigst maa medføre, og ikke mindst maa medføre netop for vore Eksportindustrier, netop for dem, der arbejder uden Beskyttelse.

Jeg vil endvidere gerne fremhæve dette, at der vil med Nødvendighed melde sig overfor enhver Regering, ogsaa overfor den nuværende, det Krav, at Skatter og Takster skal nedsættes i hvert Fald noget, og dette er ogsaa et afgørende Punkt for Bedømmelsen af Udsigterne for Statsfinanserne i de nærmest kommende Aar. Det maa anses for givet, at man ikke kan blive ved i Statsvirksomhederne at indkassere de betydelige Fordele, som Prisfaldet medfører ved formindskede Driftsomkostninger, uden som alle andre ogsaa at sænke Prisen paa den Vare, man sælger. Det er et saa naturligt Krav, at det vil blive stillet med overordentlig og til sidst med uimodstaaelig Styrke til alle offentlige Virksomheder, enten de nu er kommunale eller statslige, og et lignende Krav vil ganske sikkert blive stillet med Hensyn til Beskatningen.

Hvordan er nu Udsigterne med Hensyn til en Skattelettelse? Ja, man maa sige om den højtærede Finansminister, at han gjorde ingen Røverkule af sit Hjerte. Han sagde rent ud, at om en Nedsættelse af de direkte Skatter var der aldeles ikke Tale, der kunde finde en Omlægning Sted,

hvorved nogle indirekte Skatter lettedes til Gengæld for, at de direkte forøgedes, men om en egentlig Skattelettelse vilde der ikke blive Tale; og Finansministeren stillede yderligere i Udsigt, at de 25 Mill. Kr. af Laanet fra 1916, som skal betales i November 1926, skal tilbagebetales ved ny Skat, selvfølgelig ved ny direkte Skat; antagelig særlig efter den højtærede Finansministers Mening ved Formueskat, men i hvert Fald ved Formue- og Indkomstskat.

Nu maa det jo overfor den Udsigt til, i en Tid hvor alle i høj Grad trænger til Skattelettelse, at faa et saa betydeligt forøget Skattepaalæg virke som noget af en Trøst, at vi ved, at det gaar ikke altid saa strengt til, som den højtærede Finansminister præker. Den Gang han forelagde Finanslovsforslaget her i Fjor, aabnede han Munden ikke saa lidt højere. Da erklærede Finansministeren, at ikke alene skulde der finde en Omlægning Sted fra indirekte Skat til direkte Skat i ikke ringe Omfang, men desuden skulde de 40 Mill. Kr., som udgjorde Gælden til Nationalbanken for Præferenceaktierne, og Laanet paa 60 Mill. Kr., som forfaldt til Udbetaling i 1925, alt sammen afholdes ved direkte Skat, og atter her var det særlig Formueskatten, der stod for Finansministerens Tanke. Nu var der ingen Grund til at græde over denne strenge Prædiken, thi det blev jo ikke til noget med noget af det. Det vil sige, der blev gennemført en Afbetaling af de 40 Mill. Kr. i Forbindelse med Valutaordningen delvis ved Forøgelse af Indkomstskatten og delvis ved Forøgelse af Luksusskatterne. Men med de 60 Mill. Kr. blev det til slet intet og med Reguleringen mellem direkte og indirekte Skatter til lige saa lidt. Saa vi kan maaske antage, at der heller ikke er saa stærk Grund til at ængstes ved den Udtalelse, som den højtærede Finansminister her er fremkommet med.

Det er sikkert, at der hos alle Partier i dette høje Ting er levende Sympati for Tanken om Afbetaling af Statsgælden og for en større planmæssig Afbetaling end den nuværende. Men denne Sympati maa blive mindre udslaggivende under en Situation som den nuværende, hvor Kravet om Nedbringelse af Produktionsomkostningerne og ikke mindst af Skatter og Statstakster er saa levende, at disse Krav maa tilfredsstilles, ikke ved Forøgelse af Beskatningen, men ved Beparelser. Jeg tror altsaa ikke, at den højtærede Finansminister vil vinde nogen som helst Støtte med Hensyn til en saa stærk Forøgelse af Formue- og Indkomstskatten; som der vilde ligge deri, at de 25